# Løgmálaráðið

| | |
|---|---|
| Dagfesting: | 03.11.2023 |
| Mál nr.: | 23/15652 |
| Málsviðgjørt: | GMN |
| Ummælistíð: | 30.08 – 27.09.23 |
| Eftirkannað: | 11.10.2023 |

**Uppskot til**

**Løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um revsing (Revsilógin)**
(Um kynsliga avnoyðslu og lokking)

**§ 1**

Í revsilógini, sambært løgtingslóg nr. 215 frá 24. juni 1939 um revsing, sum seinast broytt við lov nr. 740 frá 13. juni 2023, verða gjørdar hesar broytingar:

**1.** Í § 94, stk. 4 verður "ella á § 232" broytt til: "ella á §§ 229 og 232"

**2.** § 225 verður orðað soleiðis:

"**§ 225.** Ásetingarnar í §§ 216-224 eru eisini galdandi fyri aðrar kynsligar gerðir enn samlegu. Ásetingarnar eru somuleiðis galdandi, tá ið gerningsmaðurin fær órættaða til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan."

**3.** Í § 228 verður "ella § 227, stk. 1" broytt til: ", § 227, stk. 1 ella § 229".

**4.** Aftan á § 228, men áðrenn yvirskriftina yvir § 232, verður sett:

"**§ 229.** Fyri lokking verður tann revsaður við sekt ella fongsli í upp til 2 ár, sum miðvíst ella við snildum og við at misnýta sína yvirvág í aldri og royndum byggir upp eitt samband til ein persón undir 18 ár við ætlan um at fremja kynsligt brotsverk móti viðkomandi."

**§ 2**

Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2024.

## Kapittul 1. Almennar viðmerkingar

### 1.1. Orsakir til uppskotið

Eitt størri mál um kynsligan ágang móti børnum og ungum er komið fram í Føroyum. Talan er um misnýtslu av børnum á álnetinum, har gerningsmenninir hava roynt at lokka barnið ella tann unga at møta sær við tí ætlan at fremja kynsligt brotsverk móti barninum ella tí unga. Talgilda menningin hevur haft við sær, at talgildur ágangur, eitt nú deiling av kynsligum myndum og talgildar hóttanir, er sera nógv øktur seinastu árini, og kynsligur harðskapur á netinum er ein vaksandi trupulleiki.

Yvirhøvur veksur talið av kynsligum brotsverkum á netinum í øllum Norðurlondum. Ríkisákærin í Svøríki vísti t.d. á, at talið á fólkum, sum vóru undir illgruna fyri lokking, vaks við 66 prosentum frá 2019 til 2020.

Í Danmark eru lokking og kynslig avnoyðsla nýggj átaksøki hjá ákæruvaldinum og Danmark fekk 1. juli í ár ásetingar viðvíkjandi lokking og kynsligari avnoyðslu. Ein stórur meiriluti (øll uttan ein) í arbeiðsbólkinum, sum gjørdi álit um ásetingar viðvíkjandi talgildum harðskapi, mælti til at gera lokking revsivert.

Meirilutin legði dent á, at kynsligur ágangur kann hava við sær sera stórar kropsligar og sálarligar avleiðingar fyri børnini, og kann hava mein við sær, sum røkkur langt inn í vaksnamannalívið. Alnetið er í dag ein stórur partur av veruleikanum hjá børnum og ungum. Alnetið verður nýtt at koma í samband við og fáa nýggjar vinir. Samstundis hevur stóra nýtslan av alnetinum við sær, at tað verður lættari hjá persónum, sum vilja fremja kynsligan ágang móti børnum, at koma í samband við tey, t.d. við at geva seg út fyri at vera ein annar persónur.

Tá ið eitt barn er fyri lokking, er tað ikki bara fyri einum kropsligum ella talgildum kynsligum brotsverki. Skemdin snýr seg eisini um, at barnið verður lokkað til at trúgva, at tað gav samtykki til brotsverkið, og at álitið hjá barninum tí verður grovt misnýtt.

Uppskotið er sostatt eisini í samsvari við tankarnar um kropsligan sjálvsavgerðarrætt.

Tað eru ongar beinleiðis ásetingar í revsilógini viðvíkjandi lokking.

Kynslig avnoyðsla (sextortion) á netinum gerst eisini meira vanlig. Seinastu árini hava verið fleiri søgur, serliga um ung, sum verða hótt til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan.

Føroya Politi hevur gjørt vart við, at um lokking verður gjørd revsiverd, so kann tað fyribyrgja álvarsligum kynsligum brotsverkum móti børnum. Lokking er sera álvarslig og kann hava stórar avleiðingar fyri tann órættaða.

Mett verður, at tað er neyðugt at fáa reglur viðvíkjandi lokking og kynsligari avnoyðslu í føroysku revsilógina sum skjótast.

Umframt Danmark hava bæði Norra og Svøríki líknandi ásetingar í teirra revsilóg.

### 1.2. Galdandi lóggáva

*Fyrning*

Sambært § 94, stk. 1 verður fyrningarfreistin roknað frá tí degi, tá ið revsiverda gerðin ella undanlátið er hildið uppat. Tá ið revsingarbærið er treytað av ella verður ávirkað av fylgju ella aðrari seinni hending, verður freistin tó fyrst roknað frá tí, at fylgjan ella hendingin byrjaði.

Í málum viðvíkjandi broti á §§ 210 (Samlega við skyldfólk) og 216-224, § 225 sambært §§ 216-224, § 226, § 227, stk. 1 (Kynslig brotsverk), § 245 a (Umskering av konufólki), § 246 sambært § 245 a (Umskering av konufólki undir grovum umstøðum), § 260, stk. 2 (tvingsil at ganga í hjúnalag) og § 262 a (Menniskjahandil), stk. 2 móti einum persóni undir 18 ár, ella á § 232 (blúnisbrot) móti einum barni undir 15 ár, verður fyrningarfreistin tó í fyrsta lagi roknað frá tí degi, at tann órættaði fyllir 21 ár.

Um gerningsmaðurin við harðskapi, ólógligum tvingsli sambært § 260 ella við aðrari revsiverdari gerð hevur tvingað tann órættaða til ikki at melda lógarbrotið til løgregluna, verður fyrningarfreistin tó í fyrsta lagi roknað frá tí løtu, at tvingsilin er hildin uppat sambært § 94, stk. 6 (§ 94, stk. 4, 3. pkt í galdandi lóg).

*Kynslig avnoyðsla*

Kynslig avnoyðsla, har ein persónur verður hóttur til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan, minnir nógv um neyðtøku og kynsliga misnýtslu. Hóast hetta kann ein persónur, sum noyðir ein annan til at gera kynsligar gerðir á seg sjálvan, ikki revsast sambært § 225 í revsilógini, sum viðvíkur øðrum kynsligum gerðum enn samlegu (t.e. samlegulíknandi gerðir).

Orsøkin til, at tað ikki kann revsast sambært § 225 er, at tað er lagt til grund, at tað skal vera kropsligt samband millum tveir persónar fyri at nýta § 225. Eftir galdandi lóg kann tað eftir umstøðunum ístaðin revsast fyri ólógligan tvingsil og fyri blúnisbrot.

*Revsing fyri ósketni viðvíkjandi tilstandinum ella aldrinum hjá órættaða*

§ 228 í revsilógini ásetir, at brot á ávísar ásetingar í revsilógini kann revsast, hóast gerningsmaðurin bert hevur verið óskettin viðvíkjandi tilstandinum ella aldrinum hjá órættaða.

*Lokking*

Ongar beinleiðis ásetingar eru um lokking í kapitli 24 um kynslig brotsverk. Eftir umstøðunum kann lokking tó revsast eftir øðrum ásetingum í kapittul 24, eitt nú sum roynd at fremja kynsligt brotsverk, roynd at fremja blúnisbrot ella roynd at taka upp, hava um hendi ella breiða út kynsligt tilfar við ein persón undir 18 ár.

Hóast lokking kann revsast eftir øðrum ásetingum í revsilógini, kann tað vera trupult at prógva tilætlan, serliga tí tað ikki er greitt, hvat ítøkiliga brotsverkið er, sum ætlanin er at fremja.
Samstundis tekur galdandi lóggáva ikki atlit at kensluni av skuld og samábyrgd, sum barnið ella tann ungi ofta kennir.

### 1.3. Endamálið við uppskotinum

Tað er ein sannroynd, at revsilógin ikki í nóg stóran mun hevur fylgt við talgildu menningini og talgilda veruleikanum.
Endamálið við uppskotinum er at dagføra kapittul 24 í revsilógini um kynslig brotsverk, soleiðis at revsilógin verður meira tíðarhóskandi á hesum økinum.

Alnetið er í dag ein stórur partur av veruleikanum hjá okkum øllum og serliga hjá børnum og ungum. Alnetið verður nýtt at hava samband við vinir og kenningar og til at hitta nýggjar vinir.

Samstundis hevur hetta givið persónum, sum vilja fremja kynsligan ágang móti børnum og ungum, fleiri møguleikar at koma í samband við hesi m.a. við at geva seg út fyri at vera ein annar persónur.

Hóast lokking og kynslig avnoyðsla í ávísum førum kann revsast sambært øðrum ásetingum í revsilógini, so kann prógvbyrðan, soleiðis sum galdandi lóg er orðað, vera torfør at lyfta. Tá tað snýr seg um lokking, kemst hetta av, at tað má verða greitt, hvat ítøkiligt brotsverk gerningsmaðurin ætlaði at fremja, um revsast skal fyri roynd at fremja eitt brotsverk. Kynsligar gerðir, sum ein persónur verður noyddur at fremja á seg sjálvan, eru hinvegin ikki fevndar av § 225, hóast tað sum fer fram minnir nógv um neyðtøku. Hetta kemst av, at soleiðis sum § 225 er orðað, er tað lagt til grund, at tað skal vera kropsligt samband millum tveir persónar.

Hetta ger tað samstundis trupult at steðga og fyribyrgja hesum brotsverkum. Hetta vísa fleiri hoyringarpartar eisini á.

Uppskotið skal vera við til at tryggja, at tað í størri mun verður møguligt at døma fyri kynsliga avnoyðslu og fyri lokking.

Ein arbeiðsbólkur undir danska løgmálaráðnum kom við tilmæli um ásetingar viðvíkjandi talgildum ágangi. Tá talan er um lokking, vísir ein meiriluti á, at tá lokking verður gjørd revsiverd, er hetta samstundis eitt greitt boð til børn og ung um, at tað ongantíð er teirra skyld, at tey eru fyri kynsligum ágangi.

### 1.4. Samandráttur av nýskipanini við uppskotinum

Fyri at menna eitt føroyskt løgfrøðimál á revsirættarliga økinum og sleppa undan enskum heitum, hevur Løgmálaráðið samskift við Málráðið fyri at finnað føroysk heiti fyri ensku orðini “grooming” og “sextortion”. Komið varð ásamt um at nýta “lokking” fyri “grooming” og “kynslig avnoyðsla” fyri “sextortion”. Málráðið metir hesi orð at vera greið og málsliga góð.

#### *1.4.1 Fyrning av § 229 um lokking*

Skotið verður upp, at tað í § 94, stk. 4 verður sett ein tilvísing til nýggju ásetingina í § 229 um lokking. Hetta hevur við sær, at fyrningarfreistin fyri brot á § 229 móti einum barni undir 15 ár í fyrsta lagi verður roknað frá tí degi, at tann órættaði fyllir 21 ár.

#### *1.4.2. Kynslig avnoyðsla*

Við uppskotinum verður skotið upp, at støður, har ein persónur verður noyddur til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan, frameftir skulu verða fevndar av § 225.

Støður, tá ein persónur verður hóttur til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan, eru í dag ikki fevndar av § 225, hóast støðan uppá nógvar mátar kann líkjast neyðtøku.

Ásetingin í § 225 hevur sín uppruna í revsilógini frá 1866, og hóast ásetingin er broytt nakrar ferðir, samsvarar galdandi áseting ikki við nútíðar samfelagið. Eitt nú er ásetingin ikki í samsvari við tøkniligu menningina, sum hevur havt við sær, at kynsligar brotsgerðir nú eisini fara fram á talgildum pallum.

§ 225 ásetir, at §§ 216–224 eisini eru galdandi fyri aðrar kynsligar gerðir enn samlegu. Við kynsligar gerðir verður sipað til samlegulíknandi gerðir. Í hesum liggur, at tað skal vera kropsligt samband millum tveir persónar fyri at nýta § 225.

Í ávísum førum kann í staðin revsast fyri ólógligan tvingsil og fyri blúnisbrot.

Sama broyting (um sextortion) kom í gildi í Danmark 1. juli í ár. Broytingin varð í Danmark gjørd við lov nr. 741 frá 13. juni 2023.

Norra hevur líknandi áseting í síni lóggávu.

***1.4.3. Revsing fyri ósketni viðvíkjandi tilstandinum ella aldrinum hjá órættaða***

Skotið verður upp, at ásetingin viðvíkjandi lokking verður fevnd av § 228, sum ásetir, at brot á ávísar ásetingar í revsilógini kann revsast, hóast gerningsmaðurin bert hevur verið óskettin í viðvíkjandi tilstandinum ella aldrinum hjá órættaða.

Broytingin hevur við sær, at brot á lokkingarásetingina, sum vegna ókunnleika hjá gerningsmanninum um tilstandin ella aldurin hjá órættaða ikki kunnu ábyrgjast gerningsmanninum sum tilætlað, kunnu revsast við eini lutvíst linari revsing, um gerningsmaðurin hevur handlað í ósketni.

Hvørt talan er um neyðuga tilætlan til at fremja brot á lokkingarásetingina, herundir í mun til aldur hjá órættaða, má avgerast út frá ítøkiligu umstøðunum í málinum.

Sama broyting kom í gildi í Danmark 1. juli í ár. Broytingin varð í Danmark gjørd við lov nr. 741 frá 13. juni 2023.

***1.4.4. Lokking***

Við uppskotinum verður ein nýggj áseting sett inn í revsilógina, sum ger lokking revsiverda. Ætlanin er, at revsiramman fyri brot á ásetingina verður sekt ella fongsul upp í 2 ár.

Við lokking meinast støður, har ein persónur byggir upp eitt álitissamband við eitt barn ella ein ungling, við tí endamáli at fremja kynsligt brotsverk ímóti viðkomandi ella at lokka tey at senda nakinmyndir ella myndir av kynsligum slagi.

Tað er í galdandi revsilóg ikki í nóg stóran mun tikið hædd fyri, at kynsligur ágangur ímóti børnum og ungum í størri og størri mun fer fram á netinum. Tað er heldur ikki tikið hædd fyri, at alnetið ger tað lætt hjá pedofilum at koma í samband við børn og ung við at geva seg út fyri at vera ein annar.

Hetta hevur við sær, at nógv børn og ung kenna, at tey sjálv hava ábyrgdina av íkomnu støðuni, og kenna, at tey hava samábyrgd fyri, at tey hava latið seg lokkað.

Ongar ásetingar eru um lokking í kapitli 24 i revsilógini um kynslig brotsverk. Ístaðin ber eftir galdandi lóg til at revsa fyri roynd at fremja kynsligt brotsverk, roynd at fremja blúnisbrot ella roynd at taka upp, hava um hendi ella breiða út kynsligt tilfar við ein persón undir 18 ár.

Sama broyting (um grooming) kom í gildi í Danmark 1. juli í ár. Broytingin varð í Danmark gjørd við lov nr. 741 frá 13. juni 2023.

Bæði Svøríki og Norra hava líknandi ásetingar um lokking.

### *1.4.5. Møguligar avbjóðingar við at gera lokking revsiverda*

Tá ið lokking verður gjørd revsiverd, hevur hetta við sær, at tilgongdin, tá gerningsmaðurin byggir upp sambandið til barnið, verður revsiverd, um ætlanin við sambandinum er at gera seg kynsliga inn á barnið. Um dømast skal eftir ásetingini, er tað tí ein treyt, at ákæruvaldið kann lyfta prógvbyrðuna fyri, at gerningsmaðurin hevur havt ætlan um hetta.

Prógvbyrðan í hesum málum kann í nógvum førum verða trupul at lyfta. Hetta er grundað á, at ætlanin hjá gerningsmanninum ikki altíð kemur ítøkiliga ella serliga greitt til sjóndar.

Ein onnur avbjóðing við málum um lokking er, at tað kann væntast at verða trupult at skilja ímillum revsivert samband og ikki-skaðiligt samband millum gerningsmann og barn. Ætlanin við uppskotinum er einans at gera óhóskandi samband millum eitt barn og ein persón, ið er eldri enn barnið, ólógligt. Ætlanin er sostatt ikki at forða fyri lógligum sambandi.

Arbeiðsbólkurin, sum gjørdi álitið um talgildan ágang, var ikki samdur um, hvar aldursmarkið fyri, nær ein persónur kann sigast at vera fyri lokking, skal setast.

Ein stórur meiriluti mældi til, at aldursmarkið skuldi setast við 15 ár, sum samsvarar við kynsliga lógaldurin. Eitt tílíkt aldursmark hevði havt við sær, at mann rakti tey mál, har kynsligt samband ikki er lógligt, samstundis sum vanligur atburður millum ung ikki varð gjørdur revsiverdur. Meirilutin legði í hesum sambandi dent á, at tað er vanligt, at persónar millum 15 og 18 ár uppbyggja samband við onnur við tí ætlan at hava eitt sínámillum javnbjóðis kynsligt samband, eisini við persónar yvir 18 ár.

Minnilutin mældi til, at aldursmarkið fyri lokking átti at verða sett við 18 ár. Minnilutin metti, at tað vóru týðandi atlit til at verja persónar undir 18 ár, tí talan kann vera um eina ójavna valdsjavnvág, sum kann hava við sær, at tað eigur at vera revsivert at hava kynsligt samband. Í hesum sambandi varð lagdur dentur á, at tað eigur at takast hædd fyri, at annar parturin misnýtir, at viðkomandi er meira búgvin enn hin, og at aldursmarkið tí eigur at verða sett við 18 ár, tá mann vanliga verður roknaður at vera vaksin.

Politiskt valdi mann í Danmark at leggja seg upp at minnilutanum í spurninginum um, hvar aldursmarkið eigur at setast. Í Føroyum er politiska ynskið somuleiðis, at aldursmarkið verður sett til 18 ár.

Tað verður upp til dómsvaldi at meta um, hvussu nýggja ásetingin skal nýtast og at finna eina venju, sum speglar fatan av hesum viðurskiftum í føroyska samfelagnum.

## 1.5. Ummæli og ummælisskjal

Uppskotið varð sent beinleiðis til ummælis hjá hesum pørtum:

Føroya Rætti, Føroya Landfúta, Kriminalforsorgini, Fróðskaparsetri Føroya, Føroya Advokatfelag, Almanna- og mentamálaráðnum, Barna- og útbúgvingarmálaráðnum, Heilsumálaráðnum, Føroya Kommunufelag, Barnaverndarstovuni, SSP–Ráðgevingini, Barnabata, Brotsfrøðifelag Føroya, MEGD, Amnesty International Føroyar, Føroya Politistafelag, Føroyskir Sálarfrøðingar, Etiska Ráðnum, KRIS, Kvinnuhúsinum og Kvinnufelagnum.

Uppskotið hevur eisini verið lagt alment fram á ummælisportalin hjá landsstýrinum.

Ummælistíðin var frá 30. august til 27. september 2023.

Ummæli er komið frá Føroya Rætti, Føroya Politi, Heilsumálaráðnum, Almanna- og mentamálaráðnum, Fróðskaparsetrinum, SSP-Ráðgevingini, Etiska Ráðnum, Amnesty International Føroyar, Brotsfrøðifelag Føroya og Kvinnuhúsinum.

Ummælisskjalið er lagt við sum fylgiskjal 3.

Uppskotið hevur eisini verið umrøtt í Revsirættarliga Ráðnum.

## Kapittul 2. Avleiðingarnar av uppskotinum

### 2.1. Fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Mett verður ikki, at uppskotið hevur beinleiðis fíggjarligar avleiðingar fyri land og kommunur.

Sig Frá! og Amnesty Føroyar minna í sínum ummælum á, at arbeiðið við at broyta revsilógina eisini eigur at rúma at upplýsa og kunna um tær broytingar, sum lógaruppskotið leggur upp til. Sig frá! fer eisini frameftir at skipa fyri upplýsandi tiltøkum og at fáa til vegar undirvísingartilfar fyri yrkisbólkar, felagsskapir og myndugleikar, sum virka í einum markamóti, har harðskapmál – herundir kynslig brotsverk – verða handfarin.

Amnesty Føroyar ger eisini vart við, at øll viðkomandi starvsfólk eiga at verða skúlað í nýggju ásetingunum og í kynsligum harðskapi á netinum sum heild.

Slíkt upplýsingararbeiði og átøk krevja, at peningur verður játtaður til endamálið.
Løgmálaráðið hevur ikki nakrar ítøkiligar ætlanir um hetta, men er vitandi um tað arbeiðið, sum Sig Frá! og Almanna- og mentamálaráðið gera á hesum øki.

### 2.2. Umsitingarligar avleiðingar fyri land og kommunur
Lógaruppskotið hevur ongar umsitingarligar avleiðingar við sær fyri land og kommunur.

### 2.3. Avleiðingar fyri vinnuna
Lógaruppskotið hevur ongar fíggjarligar ella umsitingarligar avleiðingar fyri vinnuna.

### 2.4. Avleiðingar fyri umhvørvið
Lógaruppskotið hevur ongar avleiðingar fyri umhvørvið.

### 2.5. Avleiðingar fyri serstøk øki í landinum
Lógaruppskotið hevur ikki serligar fíggjarligar, umsitingarligar, umhvørvisligar ella sosialar avleiðingar fyri serstøk øki í landinum.

### 2.6. Avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir
Lógaruppskotið hevur ikki avleiðingar fyri ávísar samfelagsbólkar ella felagsskapir.

### 2.7. Millumtjóðasáttmálar á økinum
Tað eru ikki millumtjóðasáttmálar á økinum, ið lógaruppskotið fevnir um, sum Føroyar hava skyldu at fylgja.

### 2.8. Tvørgangandi millumtjóðasáttmálar

1) **Hoyvíkssáttmálin**
   Sáttmálin hevur virkað frá 31. august 2005. Sáttmálin skipar Føroyar og Ísland sum eitt búskaparøki, har tað innan fyri innihaldsvídd sáttmálans er bannað at gera mismun vegna tjóðskap, virkisstað ella vegna vøruuppruna.

   Hoyvíkssáttmálin er ikki viðkomandi fyri lógaruppskotið.

2) **Evropeiski mannarættindasáttmálan, EMRS**

Sáttmálin varð settur í gildi fyri Føroyar sum lóg tann 1. mai 2000 við *Anordning nr. 136 af 25. februar 2000 om ikrafttræden for Færøerne af lov om den europæiske menneskerettighedskonvention*.

Evropeiski Mannarættindasáttmálin hevur til endamáls at verja borgarar í teimum evropeisku londunum ímóti mannarættindabrotum. Sáttmálin varð samtyktur í Evroparáðnum í 1950 við íblástri frá heimsyvirlýsingini hjá ST.

*§ 1, nr. 2- 4*
Viðvíkjandi ásetingunum um kynslig brotsverk í kapitli 24 kann vísast á, at sambært EMRS, artikkul 3, má eingin verða píndur ella vera fyri ómenniskjaligari og mannminkandi viðferð ella revsing. Eisini sæst í artikli 8, stk. 1, at øll hava rætt til virðing fyri egnum privatlívi og familjulívi, sínum heimi og samskifti.

Ásetingarnar um kynsliga avnoyðslu og lokking verða mettar at stuðla undir hesar artiklar. Revsilógin hevur ikki í nóg stóran mun fylgt við talgilda veruleikanum, og við hesum ásetingum verður revsilógin meira tíðarhóskandi.

Inntrivini eru ásett í lóg og verða mett neyðug í einum demokratiskum samfelagi (t.v.s. lúka treytina um proportionalitet) fyri at fyribyrgja brotsverkum og verja útsettar borgarar.

**3) Sáttmáli Sameindu Tjóða um rættindi hjá einstaklingum, ið bera brek**
Sáttmálin fekk gildi fyri Føroyar tann 23. august 2009. Sáttmálin áleggur limalondunum at menna og fremja politikk, lógir og fyrisitingarlig mál, ið skulu tryggja rættindi hjá fólki, ið bera brek.

Mett verður ikki, at lógaruppskotið gevur fólki við breki betri ella verri rættindini. Støðan má metast at vera óbroytt.

### 2.9. Markaforðingar
Uppskotið tarnar ikki flytførið hjá tí einstaka borgaranum ella umstøðurnar hjá fyritøkum at virka um landamørk millum Føroyar, Danmark og Grønland. Uppskotið hevur tí ikki markaforðingar við sær.

### 2.10. Revsing, fyrisitingarligar sektir, pantiheimildir ella onnur størri inntriv
Endamálið við lógaruppskotinum er í stóran mun at herða revsingina fyri nøkur av teimum mest álvarsomu persónligu brotsverkunum, sum eru. Endamálið er, at revsingin í størri mun enn sambært galdandi rætti skal endurspegla ta skemd, sum órættaði er fyri.

### 2.11. Skattir og avgjøld
Tað eru ongar ásetingar um skatt ella avgjøld í lógaruppskotinum.

### 2.12. Gjøld
Lógaruppskotið hevur ongar ásetingar um gjøld.

### 2.13. Áleggur lógaruppskotið likamligum ella løgfrøðiligum persónum skyldur?
Lógaruppskotið leggur ikki skyldur á likamligar ella løgfrøðiligar persónar, so sum upplýsingarskyldu, skrásetingarskyldu ella t.d. krøv um loyvi.

**2.14. Leggur lógaruppskotið heimildir til landsstýrismannin, ein stovn undir landsstýrinum ella til kommunur?**
Lógaruppskotið leggur ongar heimildir til nakran landsstýrismann, stovn undir landsstýrinum ella til kommunur.

**2.15. Gevur lógaruppskotið almennum myndugleikum atgongd til privata ogn?**
Lógaruppskotið gevur ikki almennum myndugleikum atgongd til privata ogn uttan rættarúrskurð.

**2.16. Hevur lógaruppskotið aðrar avleiðingar?**
Uppskotið kann hava við sær nakað av fíggjarligum avleiðingum fyri politiið, ákærumyndugleikan, dómstólarnar og kriminalforsorgina, av tí at talan er um at kriminalisera nýggj brotsverk. Ríkiskassin rindar útreiðslurnar av hesum, tí talan er um ríkismyndugleikar.

Uppskotini um kynsliga avnoyðslu og lokking verða mett at stuðla undir undirmál 16.2 í heimsmálunum hjá ST, sum snýr seg um at beina fyri misnýtslu, mannahandli og øllum harðskapi og pínslu í øllum líki móti børnum.

**2.17. Talvan: Yvirlit yvir avleiðingarnar av lógaruppskotinum**

| | Fyri landið ella landsmyndug-leikar | Fyri kommunalar myndugleikar | Fyri pláss ella øki í landinum | Fyri ávísar samfelags-bólkar ella felagsskapir | Fyri vinnuna |
|---|---|---|---|---|---|
| Fíggjarligar ella búskaparligar avleiðingar | Ja | Nei | Nei | Nei | Nei |
| Umsitingarligar avleiðingar | Nei | Nei | Nei | Nei | Nei |
| Umhvørvisligar avleiðingar | Nei | Nei | Nei | Nei | Nei |
| Avleiðingar í mun til altjóða avtalur og reglur | Ja | Nei | Nei | Nei | Nei |
| Sosialar avleiðingar | | | Nei | Nei | |

## Kapittul 3. Serligar viðmerkingar

### 3.1. Viðmerkingar til ta einstøku greinina

**Til § 1**

***Nr. 1***
*Fyrning av lokking*

Sambært § 94, stk. 1 verður fyrningarfreistin roknað frá tí degi, tá ið revsiverda gerðin ella undanlátið er hildið uppat. Tá ið revsingarbærið er treytað av ella verður ávirkað av fylgju ella aðrari seinni hending, verður freistin tó fyrst roknað frá tí, at fylgjan ella hendingin byrjaði.

Í málum viðvíkjandi broti á §§ 210 (Samlega við skyldfólk) og 216-224, § 225 sambært §§ 216-224, § 226, § 227, stk. 1 (Kynslig brotsverk), § 245 a (Umskering av konufólki), § 246 sambært § 245 a (Umskering av konufólki undir grovum umstøðum), § 260, stk. 2 (tvingsil at ganga í hjúnalag) og § 262 a (Menniskjahandil), stk. 2 móti einum persóni undir 18 ár, ella á § 232 (blúnisbrot) móti einum barni undir 15 ár, verður fyrningarfreistin tó í fyrsta lagi roknað frá tí degi, at tann órættaði fyllir 21 ár.

Um gerningsmaðurin við harðskapi, ólógligum tvingsli sambært § 260 ella við aðrari revsiverdari gerð hevur tvingað tann órættaða til ikki at melda lógarbrotið til løgregluna, verður fyrningarfreistin tó í fyrsta lagi roknað frá tí løtu, at tvingsilin er hildin uppat sambært § 94, stk. 6 (§ 94, stk. 4, 3. pkt. í galdandi lóg). Tað skal verða gjørt vart við, at tað í løtuni liggur eitt annað lógaruppskot í tinginum, sum (um tað verður samtykt óbroytt) ger, at ásetingin verður flutt til stk. 6.

Við uppskotinum verður skotið upp, at tað í § 94, stk. 4, verður sett ein tilvísing til nýggju ásetingina í § 229 um lokking.

Henda broyting fer at hava við sær, at fyrningarfreistin fyri brot á § 229 móti einum barni undir 15 ár í fyrsta lagi verður roknað frá tí degi, at tann órættaði fyllir 21 ár. Við uppskotinum verða mál um lokking sostatt javnsett við mál um blúnisbrot sambært § 232 í revsilógini, viðvíkjandi hvussu fyrningarfreistin verður roknað.

***Nr. 2***
*Kynslig avnoyðsla*

Við uppskotinum verður skotið upp, at § 225 í revsilógini verður víðkað til at fevna um føri, tá ið gerningsmaðurin fær órættaða til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan.

Sambært § 225 eru ásetingarnar í §§ 216–224 eisini galdandi fyri aðrar kynsligar gerðir enn samlegu.

Ásetingarnar í §§ 216–224 í revsilógini fevna millum annað um neyðtøku, samlegu fingin við ymiskum slagi av misnýtslu av serligari støðu ella um aðra misnýtslu ella samlegu við barn undir 15 ár.

Ásetingarnar í §§ 216–224 verða einans nýttar beinleiðis, tá ið talan er um samlegu. § 225 víðkar sostatt um virkisøkið til eisini at fevna um aðrar kynsligar gerðir enn samlegu.

Aðrar kynsligar gerðir fevna um gerðir, sum minna um samlegu ella koma í staðin fyri samlegu. Vanliga skal talan minst vera um beinleiðis samband í millum kynslut hjá øðrum og likamið hjá hinum. Sum dømi um aðrar kynsligar gerðir kann nevnast oral samlega, koss o.a. á kynslut, at fingrar ella lutir verða koyrdir í skeiðina ella handfaring av mansins kynslim.

Við uppskotinum er ætlanin, at tær gerðir, sum eftir galdandi rættarvenju eru fevndar av § 225, um gerningsmaðurin ella onnur fremja tær á órættaða, í ávísum førum eisini verða fevndar av ásetingini, um órættaði fremur gerðirnar á seg sjálvan. Tað er ikki ætlanin at broyta virkisøkið fyri § 225 í aðrar mátar.

Eitt dømi um tilburðir, sum eftir umstøðunum frameftir kundu verið fevndir av § 225, er tá ið ein gerningsmaður, t.d. við at hótta við at deila nakinmyndir av órættaða, fær órættaða til at koyra fingrar ella lutir í skeið ella endatarm ella til at handfara mansins kynslim.

Ásetingin kann nýtast, hóast gerningsmaðurin ikki er í sama høli sum órættaði og t.d. vegleiðir órættaða í at fremja gerðirnar gjøgnum videokjatt.

Tað er ein treyt sambært nýggju ásetingini, at gerningsmaðurin hevur fingið órættaða til at fremja eina gerð fevnd av §§ 216-224 í revsilógini. Treytin hongur saman við vanligu krøvunum til brotsgerðarevni (gerningsindhold) i §§ 216-224, sum eisini skulu vera lokin. Krøvini til gerðir hjá gerningsmanninum vilja somuleiðis valdast brotsgerðarevni í tí áseting, sum víst verður til.

Treytin um, at gerningsmaðurin skal hava fingið órættaða til at fremja nevndu gerðir, ber í sær, at føri, har órættaði sjálv/sjálvur tekur stig til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan í hjáveru av einum øðrum persóni, uttan nakað slag av beinleiðis ella óbeinleiðis ávirkan frá einum øðrum persóni, ikki kunnu verða fevnd av § 225. Tað skal sostatt vera eitt ávíst orsakasamband í millum virksemið hjá gerningsmanninum og tær gerðirnar, sum órættaði fremur.

Kravið um, at gerningsmaðurin hevur fingið órættaða til at fremja nevndu gerðir á seg sjálvan, vil eftir umstøðunum kunna vera lokið, um brotsgerðarevni (gerningsindholdet) í § 216, stk. 1 í revsilógini er lokið. Um órættaði ikki hevur samtykt í tilburðinum, vilja gerðir, sum órættaði fremur á seg sjálvan, sostatt møguliga vera eitt brot á § 216, stk. 1, samanber § 225 í revsilógini. Um tað er samtykki til gerðina, er spurningurin, um persónurin fremur gerðina av fríum vilja. Tað er rætturin, sum, grundað á eina heildarmeting av øllum umstøðunum í málinum, tekur avgerð um, hvørt eitt samtykki er givið í ítøkiliga førinum.

Eitt samtykki er ikki galdandi í teimum førum, har gerningsmaðurin við hóttanum um harðskap ella við ólógligum tvingsli hevur tvingað órættaða til at fremja gerðina. Hetta vil t.d. vera galdandi, um gerningsmaðurin hóttir við breiða nakinmyndir av órættaða út alment, um órættaði ikki fremur kynsligar gerðir á seg sjálvan.

Mótsett brot á § 216, stk. 1, samanber § 225 í revsilógini, sum verða framd av gerningsmanninum við fysiskum gerðum, verður tað sett krav um ávíst virksemi frá órættaða, sum skal fremja gerðirnar á seg sjálvan. Støður, har órættaði er óvirkin vegna eina ótilvitaða ræðslustøðu, og støður, har órættaði ikki er førur fyri at fremja nakrar gerðir, t.d. vegna svøvn ella tí viðkomandi er rúsaður, sum annars eftir galdandi lóggávu er fevnt av § 216, stk. 1, samanber við § 225 í revsilógini, vil sum málið er hava við sær, at órættaði ikki megnar at fremja gerðir, sum eru fevndar av víðkanini av § 225.

Hetta hevur við sær, at tað í roynd og veru skulu vera dømi um tvingsil, hóttanir, avnoyðslu ella aðrar umstøður, sum benda á, at tað ikki er nakað lógligt samtykki – antin áðrenn ella í sambandi við tilburðin – fyri at gerðir, sum órættaði hevur framt á seg sjálvan, eru fevndar av § 216, stk. 1, samanber § 225 í revsilógini. Um órættaði t.d. at byrja við noktar at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan, men síðani játtar, og tað ikki er prógv fyri skelkandi ella hóttandi umstøður áðrenn ella í sambandi við tilburðin, kann tað ikki staðfestast tilætlan hjá gerningsmanninum til, at gerðirnar eru framdar uttan samtykki frá órættaða.

Ásetingarnar í § 218 (misnýtsla av annans sálarsjúku ella sálarliga menningartarni), § 220 (grov misnýtsla av annans arbeiðsliga, fíggjarliga, viðgerðarliga ella røktarliga bundinskapi), § 221 (sníkjan til samlegu) og § 224 (prostitutión av persóni undir 18 ár) hava sum fyritreyt eftir sínum innihaldi, at gerningsmaðurin hevur haft ein virknan leiklut í sambandi við at fáa órættaða til at fremja kynsligar gerðir, og tað vil tí ikki í hesum førum vera neyðugt sjálvstøðugt at føra prógv fyri, at gerningsmaðurin fekk órættaða til at fremja gerðirnar, um treytirnar fyri at døma eftir hesum somu ásetingum annars eru uppfyltar.

Treytirnar fyri, at gerningsmaðurin skal hava fingið órættaða til at fremja ta kynsligu gerðina, vil hinvegin kunna fáa sjálvstøðugan týdning í sambandi við § 216, stk. 2 (samlega við barn undir 12 ár), § 219 (samlega við persón, sum er undir umsjón av gerningsmanninum), § 222 (samlega við barn undir 15 ár) og § 223 (samlega við persón undir 18 ár, sum er litin gerningsmanninum upp í hendur til undirvísingar ella uppalingar).

Hetta kemst av, at nevndu ásetingar allar hava eitt fullkomið forboð móti kynsligum sambandi. Tað er sostatt eftir ásetingunum ikki avgerandi, um órættaði hevur givið samtykki, eins og tað ikki hevur týdning fyri ábyrgdarmetingina, hvør hevur tikið stig til tað.

Ásetingarnar í § 225 um, at gerningsmaðurin skal hava fingið órættaða til at fremja hesa gerð, vil í sambandi við hesar ásetingar hava tann týdning, at tað í tílíkum málum skal førast prógv fyri, at gerningsmaðurin fekk órættaða til at fremja kynsligar gerðir á seg sjálvan, og at gerningsmaðurin hevði tilætlan til hetta.

Við atliti til, at nevndu ásetingar hava eitt fullkomið forboð móti kynsligum sambondum, vil markið fyri, hvørji krøv skulu setast til virksemið hjá gerningsmanninum, vera rættiliga lágt. Tað er ikki ein fyritreyt, at gerningsmaðurin hevur tikið stig til kynsligu gerðina, og tað vil tí eftir umstøðunum t.d. kunna vera nokk, at gerningsmaðurin hevur eggjað órættaða til at halda áfram við eini kynsligari gerð, sum órættaði sjálvur hevur tikið stig til.

Ein støða, har gerningsmaðurin við at lokka ella við øðrum sløgum av snildi hevur fingið eitt barn undir 15 ár, ella ein persón undir 18 ár í einum lærara/næminga sambandi, til at fremja eina kynsliga gerð á seg sjálvan, vil sostatt vera fevnd av nevndu ásetingum.

Tilburðir, har eitt barn undir 15 ár ella ein persónur undir 18 ár í einum lærara/næminga sambandi sjálvt/sjálvur hevur tikið stig til at fremja eina kynsliga gerð á seg sjálvan, meðan ein annar persónur hyggur, uttan nakað slag av beinleiðis ella óbeinleiðis ávirkan frá nøkrum øðrum persóni, vilja hinvegin ikki vera fevndir av ásetingini.

Um víðkanin av § 225, sum skotin er upp, skal nýtast, er tað ein greið fyritreyt, at gerningsmaðurin er hjástaddur ella tekur ímóti einari mynd, einum video ella líknandi av kynsligu gerðini.

Tilburðurin skal metast eftir tí áseting, sum er viðkomandi, um brotið er framt eftir teimum umstøðum, sum ásetingin annars treytar. Hetta hevur við sær, at um gerningsmaðurin fær órættaða, sum er 15 ár ella eldri, til at koyra lutir í egnan kynslut ella endatarm ella stimulera egnan naknan kynslut, skal tilburðurin vísa til § 216, stk. 1, samanber við § 225 í revsilógini. Um órættaði er undir 15 ár, skal tilburðurin metast eftir § 222, samanber § 225 í revsilógini, og um órættaði er undir 18 ár og er fosturbarn hjá gerningsmanninum, næmingur ella líknandi skal tilburðurin metast eftir § 223, stk. 1, samanber § 225 í revsilógini.

Um gerningsmaðurin tvingar órættaða til at gera minni grovar gerðir á seg sjálvan, t.d. at røra egin bróst, kann tilburðurin eftir umstøðunum vera at meta sum blúnisbrot, sum er fevnt av § 232 í revsilógini, ella sum ólógligur tvingsil, sum er fevndur av § 260 í revsilógini.

Tá ið revsing verður ásett, eiga dómstólarnir at leggja dent á somu umstøður, sum annars gera seg galdandi, tá ið revsing verður ásett fyri kynslig brotsverk. At órættaði sjálvur hevur framt kynsligu gerðirnar skal ikki í sjálvum sær vera grund til, at revsingin verður ásett lægri samanborið við føri, tá ið gerningsmaðurin sjálvur fremur gerðirnar móti órættaða. Ásetingin av revsingini vil tó framvegis valdast ítøkiligu metingina hjá rættinum av øllum umstøðum í málinum í hvørjum einstøkum føri.

Enska hugtakið "sextortion", er ein samanseting av "sex" og "extortion", sum merkir avnoyðsla. Samskift hevur verið við Málráðið fyri at finna eina føroyska orðing. Málráðið metir orðingina "kynslig avnoyðsla" vera greiða og málsliga góða.

***Nr. 3***
*Revsing fyri ósketni viðvíkjandi tilstandinum og aldrinum hjá órættaða*

Sambært § 228 í revsilógini kunnu brot á §§ 218 ella 222-224, § 225, samanber §§ 218 ella 222-224, §§ 226 ella 227, stk. 1, sum vegna ókunnleika hjá gerningsmanninum um tilstandin ella aldurin hjá órættaða ikki kunnu ábyrgjast gerningsmanninum sum tilætlað, revsast við eini lutvíst linari revsing, um gerningsmaðurin hevur handlað í ósketni.

Viðvíkjandi aldur fevnir § 228 um 15 ára markið í § 222, stk. 1, og 18 ára markið í §§ 223, 224, 226 og § 227, stk. 1.

Skotið verður upp, at tað í § 228 verður sett ein tilvísing til nýggju ásetingina um lokking í § 229, samanber § 1, nr. 3 í uppskotinum.

Broytingin vil hava við sær, at brot á nýggju § 229 um lokking (sum hevur eitt aldursmark uppá 18 ár) sum vegna ókunnleika hjá gerningsmanninum um tilstandin ella aldurin hjá órættaða, ikki kunnu sigast at vera tilætlað, kunnu revsast lutvíst linari, um gerningsmaðurin hevur handlað í ósketni.

Sum dømi um atburð, ið eftir umstøðunum kundi verið fevndur av ásetingini, kann nevnast ein støða, har gerningsmaðurin ikki hevur fingið at vita aldurin hjá órættaða, ella har órættaði ikki hevur upplýst aldurin rætt, men har gerningsmaðurin átti at havt vitað, at órættaði var undir 18 ár, t.d. vegna útsjónd og búning, ella tí sambandið er íkomið á einum palli, har høvuðsparturin av brúkarunum eru undir 18 ár.

***Nr. 4***
*Lokking*

Galdandi lóg hevur ongar serligar ásetingar um lokking. Við lokking skilst ein støða, har ein persónur uppbyggir eitt álitissamband við eitt barn ella ein unglinga við tí ætlan at fremja kynslig brot móti viðkomandi ella at lokka barnið ella tann unga til at senda nakinmyndir ella myndir av kynsligum slagi.

Lokking kann eftir umstøðunum revsast eftir øðrum ásetingum í revsilógini, t.d. sum roynd at fremja kynsligt brotsverk, blúnisbrot ella fyri at taka upp, hava um hendi ella breiða út kynsligt tilfar við einum persóni undir 18 ár.

Lokking kann t.d. eftir umstøðunum vera revsiverd sum roynd at bróta § 216, stk. 2 í revsilógini, sum viðvíkur, at samlega við barn undir 12 ár verður revsað sum neyðtøka, ella § 222, sum brotsligger samlegu við barn undir 15 ár. Sambært § 225 kunnu ásetingarnar í § 216, stk. 2 og § 222 somuleiðis nýtast í sambandi við aðrar kynsligar gerðir enn samlegu.

Harafturat kann lokking eftir umstøðunum vera revsiverd sum blúnisbrot sambært § 232 í revsilógini.

Um gerningsmaðurin t.d. í sambandi við samskifti við barnið ella tann unga fær tey til at senda myndir ella video við pornografiskum innihaldi, kann tað eftir umstøðunum revsast sum brot eftir § 236, stk. 2 í revsilógini viðvíkjandi kynsligum tilfari av persónum undir 18 ár. Revsingin fyri hetta er sekt ella fongsul í upp til 1 ár.

Skotið verður upp, at ein nýggj áseting verður sett inn í revsilógina sum § 229. Sambært ásetingini verður tann, sum miðvíst ella við snildum og við at misnýta sína yvirvág í aldri og royndum byggir upp eitt samband við ein persón undir 18 ár við ætlan um at fremja kynsligt brotsverk móti viðkomandi, revsaður fyri lokking við sekt ella fongsli í upp til 2 ár. Ein treyt fyri at revsa eftir ásetingini er, at gerningsmaðurin byggir upp eitt samband til ein persón undir 18 ár. Við hesum skal skiljast, at eitt samband verður skapt millum partarnar, sum kann vera persónligt, skrivligt ella talgilt, og sum mennist við tíðini.

Uppbyggingin av sambandi til barnið ella tann unga vil vanliga fara fram í stigum, har gerningsmaðurin stigvíst roynir at menna sambandið, soleiðis at barnið ella tann ungi sær gerningsmannin sum ein trúnaðarvin, og har gerningsmaðurin ikki fyrr enn seinni í hendingargongdini avdúkar kynsliga evnið í sambandinum.

Kravið um, at eitt samband verður uppbygt við ein persón undir 18 ár, ber í sær, at tað sum høvuðsregla skal vera talan um fleiri føri av sambandi millum gerningsmannin og persónin undir 18 ár, fyri at ásetingin skal kunna nýtast. Einstøk føri av sambandi við kynsligum innihaldi kann tó eftir umstøðunum í staðin vera fevnd av § 232 um blúnisbrot.

Ásetingin kunnu tó eisini nýtast í sambandi við einstøk føri av ikki kynsligum sambandi, um aðrar umstøður byggja undir, at sambandið verður tikið upp við tí endamáli at uppbyggja eitt samband, t.d. tí gerningsmaðurin sendir eini lokkandi boð til eitt barn undir 15 ár, og gerningsmaðurin í øðrum førum av lokking hevur nýtt sama framferðarhátt. Tað er tó ein fyritreyt, at tað kann førast prógv fyri kynsligari tilætlan.

Tað er ikki avgerandi fyri nýtsluna av ásetingini, sum verður skotin upp, at gerningsmaðurin hevur tikið stig til øll føri av sambandi millum partarnir. Hóast barnið ella tann ungi fleiri ferðir sjálvur hevur vent sær til gerningsmannin, kann uppbyggingin av sambandinum sostatt framvegis koma undir ásetingina.

Um órættaði er undir 15 ár, og tí undir kynsliga lógaldurin, er ætlanin hjá órættaða við sambandinum uttan týdning fyri, um brotsgerðarevnið er uppfylt. Nýggja ásetingin fer sostatt at fevna um føri, har gerningsmaðurin fær sambandið millum partarnir til at menna seg ein kynsligan veg, hóast tað er barnið, sum er undir 15 ár, sum tekur stig til at seta gerningsmanninum spurningar við kynsligum innihaldi.

Um órættaði er fyltur 15 ár og tí omanfyri kynsliga lógaldurin, skal tað hinvegin leggjast dentur á, hvat endamálið hjá órættaða er við sambandinum. Hóast órættaði hevur havt ein virknan leiklut í, at sambandið hevur ment seg, útihýsir tað ikki, at ásetingin eftir umstøðunum kann nýtast, t.d. um gerningsmaðurin hevur sýnt grovt manipulerandi framferð, sum hevur verið avgerandi fyri sambandið við gerningsmannin.

Tað er ein fyritreyt fyri at nýta ásetingina, at uppbyggingin av sambandi hendir miðvíst ella við snildum móti einum persóni undir 18 ár.

Treytin um at uppbyggingin skal vera miðvís, vil vera uppfylt, um gerningsmaðurin setir seg í samband við fleiri børn ella ung á sama miðvísa hátt, t.d. við á sama hátt at taka upp samband gjøgnum alnetið, ella á serligum sosialum miðlum ella líknandi.

Treytin um, at sambandið verður bygt upp við snildum, kann t.d. vera lokin, um gerningsmaðurin letst at vera eitt barn um sama aldur sum barnið, hann samskiftir við. Hetta kann eitt nú gerast við beinleiðis at siga aldurin ella við eitt nú at broyta málbrúk fyri á tann hátt at villleiða barnið til at halda, at tey bæði eru javnaldrandi. Eitt annað dømi um snildir kundi verið, at gerningsmaðurin letst at vera ein myndatakari ella ein persónligur venjari við tí endamáli at fáa barnið ella tann unga at senda nakinmyndir ella líknandi. Somuleiðis vil tað t.d. kunna vera snildir, um ein gerningsmaður gjøgnum sítt arbeiði, t.d. sum handilsmaður, uppbyggir eitt tætt samband til eina familju, soleiðis at hann kann vitja í heiminum og bjóða barnaansing við tí ætlan seinni at fremja kynslig brotsverk móti børnunum.

Tað vil harafturat vera ein treyt fyri nýtslu av ásetingini, at uppbyggingin av sambandi er hend við at misnýta eina yvirvág í aldri og royndum. Hugtakið skal skiljast í samsvari við sama hugtak í § 223, stk. 2, sum viðvíkur at forføra ein persón undir 18 ár til samlegu við grovliga at misnýta yvirvág í aldri ella royndum.

Treytin ber í sær, at ásetingin bert kann nýtast í førum, tá ið gerningsmaðurin er eldri enn órættaði. Um partarnir eru nær í aldri, royndum og menning, vil tað eftir umstøðunum kunna hava við sær, at revsiábyrgd ikki kann staðfestast.

Um órættaði er fyltur 15 ár, vil tað vanliga seta hægri krøv til munin millum aldur hjá gerningsmanninum og órættaða og munin í royndum og menning, enn tá ið órættaði er undir 15 ár.

Tað vil somuleiðis vera ein fyritreyt fyri at kunna nýta ásetingina, at gerningsmaðurin hevur tilætlan til at fremja kynslig brotsverk ímóti barninum ella tí unga. Við kynsligt brotsverk skal skiljast ein gerð, sum er revsiverd eftir einari ella fleiri ásetingum í kapitli 24 í revsilógini.

Tað er sostatt avgerandi fyri nýtslu av ásetingini, at gerningsmaðurin hevur havt tilætlan til at fremja eitt kynsligt brotsverk í samsvar við kapittul 24 í revsilógini. Tað vil hinvegin ikki vera avgerandi, um tað kann staðfestast, hvørja áseting í kapitli 24 gerningsmaðurin hevur havt tilætlan til at bróta.

Tað er ein treyt, at endamálið við at byggja upp sambandið er at fremja eitt kynsligt brotsverk. Tað er tó ikki neyðugt, at tilætlanin er tilstaðar um tað mundið, tá ið gerningsmaðurin fyrst setir seg í samband við barnið ella tann unga. Tilætlanin kann uppstanda seinni, meðan sambandið mennist.

Spurningurin um, hvørt gerningsmaðurin hevur neyðuga tilætlan til at bróta ásetingina í uppskoti, má avgerast við støði í ítøkiligu umstøðunum í málinum.

Tað sama er galdandi, tá ið talan er um ósketni, samanber uppskotið til § 228 (samanber § 1, nr. 2 í lógaruppskotinum).

Tað skal somuleiðis skiljast ímillum, um persónurin, sum verður lokkaður, er yvir ella undir kynsliga lógaldurin.

Um talan er um eitt barn undir 15 ár, vil eitthvørt kynsligt samband vera revsivert, óansæð um barnið samtykkir ella ikki. Tað skal sostatt leggjast dentur á, um gerningsmaðurin t.d. hevur sent boð til barnið við kynsligum innihaldi ella hevur orðað eitt ynski um onkuntíð at møta barninum fysiskt ella á alnetinum ella líknandi (virtuelt).

Tað skal í hesum sambandi takast við í metingina, at tað út frá málburðinum hjá gerningsmanninum kunnu skiljast kynslig evni, hóast tað ikki er ítøkiligt, hvat hann ella hon ynskir, at barnið skal gera. Tað vil eftir umstøðunum eisini kunna takast við í metingina, at gerningsmaðurin áður hevur sett seg í samband við fleiri børn á sama ella líknandi hátt, og at hann møguliga eisini áður hevur framt kynslig brot móti einum barni, ella hevur myndir við kynsligum innihaldi av børnum á sínum talgildu eindum. Tað kann harumframt takast við í metingina, at gerningsmaðurin hevur sagt við barnið, at barnið ikki má siga foreldrum ella øðrum frá um sambandið millum partarnar.

Er talan hinvegin um ein persón, sum er fyltur 15 ár, er tað ikki revsivert at ganga inn í sambond, sum eru sínámillum sjálvboðin. Tað vil tí vanliga vera torført at prógva, at ein persónur, sum hevur eitt spælandi, fríggjandi ella kynsliga lætt samskifti við ein persón yvir kynsliga lógaldurin, hevur tað við tilætlan um at fremja kynsligt brotsverk móti mótpartinum.

Um gerningsmaðurin ikki hevur ein snildisligan (manipulerende) atburð av ávísum grovleika ella týðiliga misnýtir eina yvirvág í aldri og royndum, má tað vanliga leggjast til grund, at ætlanin – við uppbyggingini av einum sambandi til ein persón yvir kynsligan lógaldur – er at hava eitt javnt og sjálvboðið kynsligt samband.

Tá talan er um persónar yvir kynsligan lógaldur, vil tað tí ikki vera nóg mikið, at gerningsmaðurin letst at vera nøkur ár yngri ella eldri, ella pyntar uppá lívsrenslið, fyri at tykjast meira freistandi. Harafturímóti kann tað eftir umstøðunum vera at meta sum neyðug tilætlan til at bróta nýggju ásetingina, um gerningsmaðurin t.d. letst at vera myndafólk, sum kann hjálpa órættaða í gongd við eina yrkisleið sum modell, við tí endamáli at fáa tann unga til at sýna seg fram nakin, senda nakinmyndir ella líknandi.

Ásetingin um lokking, sum verður skotin upp, er ætlað at raka tilburðir, har tað ikki kann førast prógv fyri roynd at gera eitt ítøkiligt kynsligt brotsverk.

Tilburðir, sum í dag kunnu revsast sum roynd at bróta § 216, stk. 2 ella § 222 í revsilógini, samanber í báðum førum eisini § 225, skulu sostatt eisini frameftir revsast eftir somu ásetingum.

Hevur gerningsmaðurin t.d. skotið upp at møtast við eitt barn undir 15 ár, og gongur tað greitt fram t.d. av samskiftinum við barnið, at gerningsmaðurin hevði ætlan um at hava samlegu við barnið, kann tað, um hetta hendir sum avleiðing av eini lokkingartilgongd, eftir umstøðunum revsast eftir § 222 ella § 216, stk. 2, samanber § 21, í samanstoyt við nýggju lokkingarásetingina.

Um gerningsmaðurin í framhaldi av lokkingartilgongdini hevur framt blúnisbrot móti barninum ella tí unga t.d. við at senda kynslig boð ella myndir, kann tað revsast í samanstoyt við § 229. Somuleiðis kann tað revsast í samanstoyti við roynd at fremja blúnisbrot sambært § 232, samanber § 21, um gerningsmaðurin eggjar órættaða at senda kynsligt tilfar.

Tað liggur í lokkingini, at tað hendir ein snildislig ávirkan á órættaða, soleiðis at barnið ella tann ungi ikki neyðturviliga verður greiður yvir ta skemd, viðkomandi verður útsettur fyri, fyrr enn upp til fleiri ár seinni. At barnið ikki upplivir/enn hevur upplivað at hava verið úti fyri skemd, er tó ikki ein forðing fyri, at tað verður dømt eftir ásetingini, sum er í uppskoti.

Við áseting av revsing eigur dentur m.a. at verða lagdur á vavið og tíðarlongdina á skemmandi tilburðinum, hvat ið hevur sermerkt skemmandi atburðin, umframt um gerningsmaðurin sjálvur hevur steðgað lokkingina.

Tað er annars upp til dómstólarnar ítøkiliga at meta um allar umstøður í málinum í hvørjum einstøkum føri.

Orðingin “lokking” er føroyska heitið fyri “grooming”. Samskift hevur verið við Málráðið um heitið, og Málráðið metir orðingina “lokking” vera greiða og málsliga góða.

**Til § 2**
Gildiskomuáseting.

Sambært § 3, stk. 1 í revsilógini er løgtingslógin galdandi fyri gerðir, sum eru framdar eftir, at løgtingslógin kom í gildi.

Av tí, at talan er um revsiásetingar, verður mett best, at lógin kemur í gildi ein ásettan dag, soleiðis at eingin ivi er um, nær lógin kom í gildi.

Løgmálaráðið, 30. oktober 2023

**Bjarni Kárason Petersen**
landsstýrismaður

/ Nella Festirstein

**Yvirlit yvir fylgiskjøl:**
Fylgiskjal 1: Javntekstur
Fylgiskjal 2: Orðalisti
Fylgiskjal 3: Ummælisskjal
Fylgiskjal 4: Ummælisskriv frá Føroya Rætti
Fylgiskjal 5: Ummælisskriv frá Føroya Politi
Fylgiskjal 6: Ummælisskriv frá Heilsumálaráðnum
Fylgiskjal 7: Ummælisskriv frá Almanna- og mentamálaráðnum
Fylgiskjal 8: Ummælisskriv frá Fróðskaparsetrinum
Fylgiskjal 9: Ummælisskriv frá SSP-ráðgevingini
Fylgiskjal 10: Ummælisskriv frá Etiska Ráðnum
Fylgiskjal 11: Ummælisskriv frá Amnesty Føroyar
Fylgiskjal 12: Ummælisskriv frá Brotsfrøðifelag Føroya
Fylgiskjal 13: Ummælisskriv frá Kvinnuhúsinum